

שם השיעור: טו בשבט ד-ו

משך וסביבה: 45 דק, כיתה ובחץ

מטרת העל: התלמידים יעמיקו את היכרותם עם חג ט"ו בשבט ומסורותיו.

מטרות ביניים:

- התלמידים ילמדו על חג הט"ו בשבט בכיף ובהנאה.
- התלמידים יצאו לחקור את הסביבה החיצונית הטבעית בסביבת בית הספר.
- התלמידים יבצעו יצירה המשלבת את עולם הטבע.

דגשים:

- המערך מכיל מגוון רחב של משימות ומומלץ לבחור ב-2-3.
- ניתן לבצע את הפעילות בתוך הכיתה מבלי לצאת להסתובבות.

מערך שיעור:

שלב	תוכן
פתיחה	נפתח את השיעור השאלה לשלומם של התלמידים. לפני השיעור, נכתוב בגדול על הלוח "טו בשבט" כשהילדים נכנסים, בקשי מהם לתת אסוציאציות (מנהגים, מסורות, סמלים, מאכלים וכו') הקשורות לחג. עלי לדיון את השאלה: "מה מקשר רבים מהדברים שכתבנו על הלוח?". הכווני את התלמידים לתשובות כמו: "התעוררות", "פוטנציאל", "התחלה". הסבירי כי היום נעסוק בט"ו בשבט. שהוא חג מאוד מיוחד!
גוף	למדריך: הפעילות היא בפורמט של תחרות בין 2-3 קבוצות. כאשר כל הצלחה במשימה מזכה בנקודות. היא מתחלקת לשני חלקים שונים. הראשון קורה בתוך הכיתה/במליאה בחץ והשני בהסתובבות בחץ. למליאה - המשימות יהיו (כל אחת כ-5-10 דקות): חלק ראשון- חידות: חידות בציורים (מתאים לכיתות נמוכות) או חידות הוא והיא (מתאים לכיתות גבוהות). מקבלים נקודה עבור כל חידה שפותרים

חלק שני- טעימות עיוורות: מכינים מראש חתיכות קטנות של פירות מיובשים. קוראים כל פעם לנציג מקבוצה שיטעם בעיניים עצומות ועליו לנחש מה הפרי. מקבלים נקודה עבור כל פרי שמצליחים חלק שלישי- צייר לי ציור: עולה נציג מכל קבוצה ומקבל בסוד פתגם שונה הקשור לעצים. עליו לצייר את הפתגם על הלוח (ללא שימוש במילים או אותיות). מקבל נקודה הראשון שמצליח. חלק רביעי- הסתובבות: הכוונו את החניכים להסתובבות עם הוראה מכווניה: "שימו לב לדברים שמתעוררים ומתחילים בעונה זו בחוץ" על כל קבוצה להביא כמה שיותר חלקים מצמחים שונים (למשל: בלוט, עלה של נענע וכו')- אך לא מאותו הצמח. (ראה בנספחים)	
לאחר מכן, הילדים חוזרים לכיתה. בשביל לסכם את השיעור, החלף את מה שעל הלוח המחיק למשפט: "אם יוצאים מגיעים למקומות נפלאים" נעלה לדיון: "מי ראה משהו 'נפלא/חדש' לאחרונה בחוץ?"	סיכום

עזרים:

[חידות בציורים](#) מתוך אתר קקל - רצוי להדפיס/להקרין

חידות הוא והיא:

- 1. הוא: עץ יער הנמצא בלבנון היא: אספה חפציה במזוודה
- 2. הוא: פרי מקשה היא: בית הכלב
- 3. הוא: אשכול ענבים היא: פרי עץ הדר
- 4. הוא: שטח אדמה שגדלים בו עצים היא: חלת דבש
- 5. הוא: מקום בו החיילים קונים היא: עץ נפוץ בארץ
- 6. הוא: שיער הכבשים היא: בקצה העץ
- 7. הוא: אליו מתפללים היא: מעצי היער הנפוצים
- 8. הוא: ליקט פירות היא: התכנסות של אנשים
- 9. הוא: מארבעת המינים היא: שם נוסף לאסתר המלכה
- 10. הוא: לפני הלילה היא: צומחת בגדות נחלים
- 11. הוא: הקים היא: פרי צהוב ורך
- 12. הוא: לא מתחת היא: חלק מהצמח
- 13. הוא: את האדמה מפלח היא: עצים בהם הצומח

תשובות:

- 1. ארז-ארזה
- 2. מלון-מלונה
- 3. אשכול-אשכולית
- 4. יער-יערה
- 5. שק"ם-שקמה
- 6. צמר-צמרת
- 7. אל-אלה
- 8. אסף-אסיפה
- 9. הדס-הדסה
- 10. ערב-ערבה
- 11. בנה-בננה
- 12. על - עלה
- 13. חורש - חורשה

הוא: עונת הפריחה (אביב)
היא שם של אישה (אביבה)

הוא: פרי האלון (בלוט)
היא לא שקועה (בלוטה)

הוא: פרי (שקד)
היא: עץ שפורח בחודש שבט (שקדייה)

הוא: כתום ומתקשר עם אליעזר (גזר)
היא: נפלה עלינו כעונש (גזרה)

הוא: צמח נמוך (שיח)
היא: דיאלוג, חילופי דברים (שיחה)

הוא: מרחם, חומל (חס)
היא: ירק בעל עלים רחבים (חסה)

ועוד חידות הוא והיא:

בא לפני הלילה (ערב)
היא עץ הגדל ליד הנחל, מארבעת המינים
(ערבה)

הוא: עץ קטן (שיח)
היא כששני אנשים מדברים (שיחה)

הוא: לכבודו חג ט"ו בשבט (אילן)
היא סוג של צפרדע (אילנית)

הוא: חלק מהעץ (גזע)
היא ממש "קולית" של פעם.. (גזעית)

הוא: שיער הכבשים (צמר)
היא בקצה העץ (צמרת)

פתגמים-

- מרוב עצים לא רואים את היער
- התפוח לא נופל רחוק מהעץ
- עדיף ציפור אחת ביד משניים על העץ
- לא דובים ולא יער
- ישן כמו בול עץ
- כי האדם עץ השדה
- עץ אגס לא מניב תפוח
- כסף לא צומח על עצים
- העץ הנדיב
- לך טפס על עץ אחר
- אילן יוחסין/עץ משפחה

ציוד דרוש: עזרים, פירות יבשים שונים, לוח מחיק וטושים\